

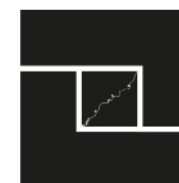

LYSÁ NAD LABEM

vztah města a říční krajiny

CESTA Z MĚSTA

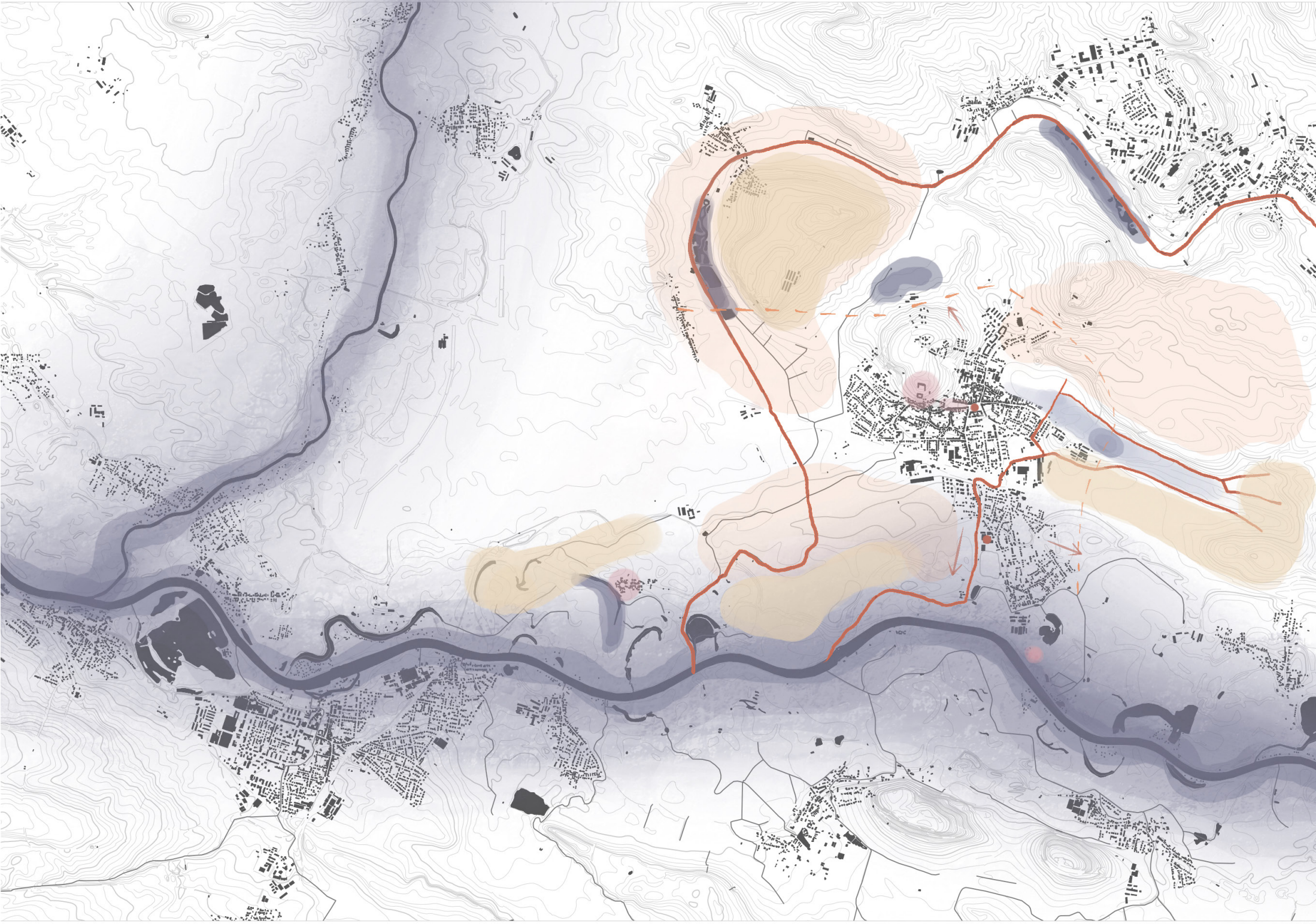
TINA MÁLKOVÁ
ATELIER SALZMANN/BEČVÁŘOVA
AT I
ZS 2021
FA ČVUT

OBSAH

macro	Společná práce • Problémová mapa • SWOT analýza • Společná víze
meso	Řešená vrstva : zeleno-modra infrastruktura • Analýzy • Fotodokumentace
meso	Cesta z města • Řešení přechodu z intravilánu do extravilánu • Analýza uliční sítě + řešení • Zvýšení biodiverzity • Celkové řešení
micro	• Setkání města a říční krajiny • Pěší zóna
micro	Nový prostor • před po • deatily • vegetace + model

SPOLEČNÁ PRÁCE - LYSÁ NAD LABEM - SETKÁNÍ MĚSTA A ŘÍČNÍ KRAJINY

LEGENDA :

HODNOTY

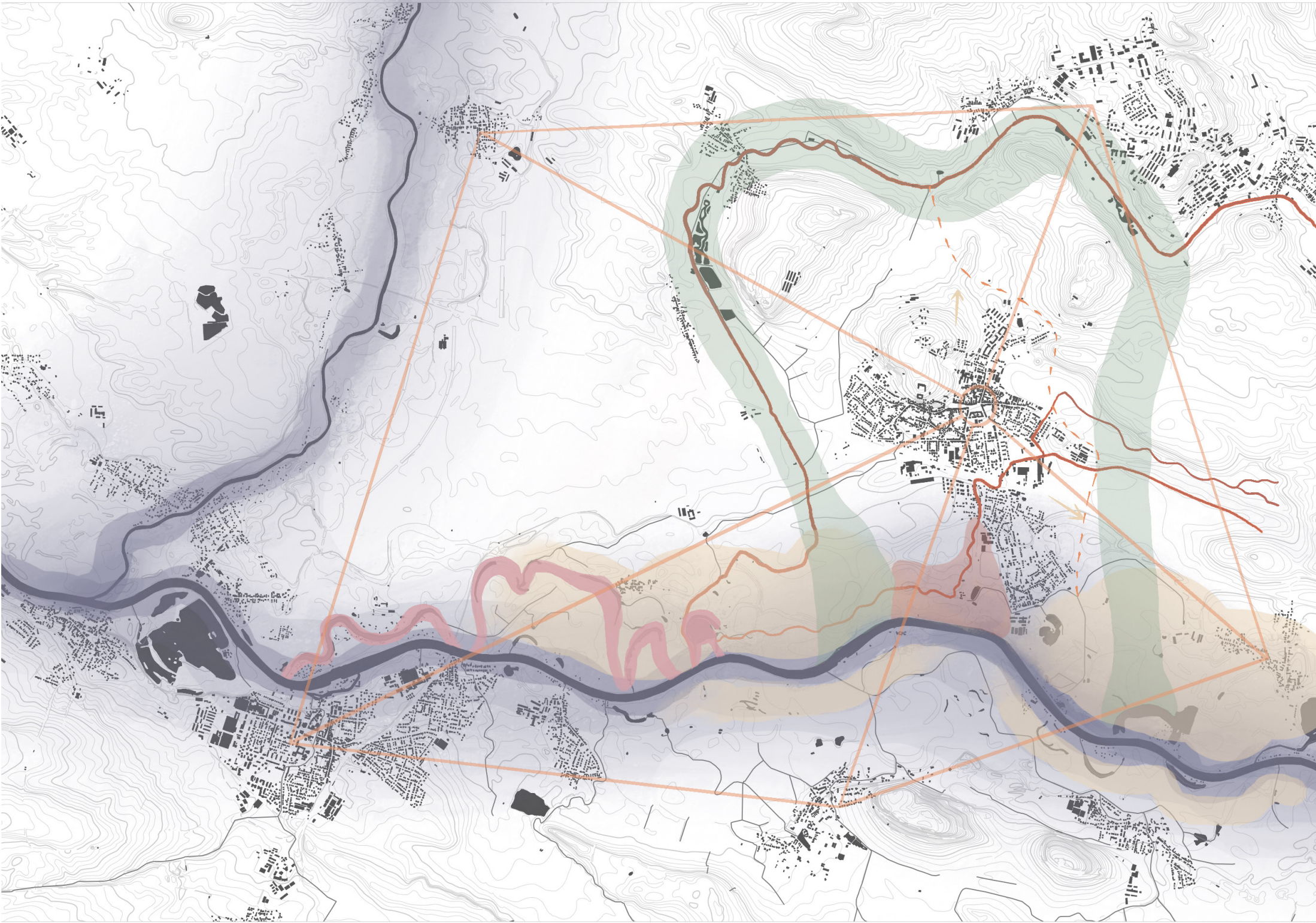
- říční niva
- mokřady a tůně
- mokřady a tůně
- hodnotná místa
 - zámek a zámecká zahrada
 - náměstí B. Hrozného
 - Byšičky
 - park Pod mostem

PROBLÉMY

- odvodněné plochy
- velké neprůchodné plochy
- meliorované toky
- plánovaný obchvat
- nevhodně rozrůstající se zástavba
- plánovaný obchvat
 - Husovo náměstí
 - průmyslový areál

MAPA SPOLEČNÉ VIZE

LEGENDA :

- říční niva
- úprava zemědělství
- zákaz nové zástavby
- obnovené rameno řeky
- zelený prstenec
- plánovaný obchvat
- revitalizace vodních toků
- nová cestní prokoj

SPOLEČNÁ VIZE

Řeky bývaly v minulosti regulovány, napřimovány a drženy v korytech. Z naší krajiny se postupně vytratila typologie nivní krajiny. Byla nahrazena monokulturními lesy, širokými lány a silničními komunikacemi. V této souvislosti začalo docházet ke klimatickým změnám. Současný stav je dlouhodobě neudržitelný a člověkem přetvořená příroda volá po změně.

Lysá nad Labem kvůli proměně české krajiny ztratila kontakt s vodou. Proto je naším hlavním cílem v ateliérovém projektu pokusit se obnovit říční nivu, vrátit řece její prostor a umožnit obyvatelům okolních obcí přístup k Labi. Chtěli bychom poskytnout obyvatelům příjemná a přírodě blízká zákoutí, která budou sloužit nejen k rekreaci občanů ale také jako útočiště pro zvěř. V našem projektu se tedy zabýváme revitalizací říční krajiny - Labe, Doubravského potoka a Mlynařice. Dále chceme propojit jednotlivé obce a zajistit pěší a cyklistickou propustnost krajiny. Důležitým bodem k navrácení charakteru města a jeho okolí je také změna ve způsobu obhospodařování zemědělských ploch a její členění. V neposlední řadě se zaměříme také na zelenomodrou infrastrukturu sídla i okolní krajiny.

Zeleno-modrá infrastruktura v sídle

CESTA Z MĚSTA

Společný projekt Setkání města a říční krajiny si klade několik zásadních otázek. Vztah řeky a sídla, návrh optimálního využití říční krajiny, hledání rovnováhy nároků a požadavků současnosti, příroda/člověk/voda.

Současný stav intravilánu Lysé nad Labem ukazuje nadvládu aut v ulicích. Dalším problémem Lysé nad Labem je poměrně malé zastoupení zelených ploch pro rekreaci, venkovní aktivity obyvatel, ale také pro samotné zvýšení biodiverzity v sídle. Nejvýznamnější a největší plochou je zde zámecký areál. Zde se jedná o kvalitní veřejný prostor. Zbytek ploch je malých rozměrů. Právě tyto plochy si také vyžadují zlepšení stávajícího stavu. V neposlední řadě město naráží na problém přechodu z intravilánu do extravilánů.

Návrh reaguje na řešení zmiňovaných problémů a snaží se odpovídat na položené otázky.

Jak zvýšit biodiverzitu?

Jak propojit intravilán s extravilánem?

Jak propojit město s Labem ?

1 km

I. vojenské mapování

1 km

II. vojenské mapování

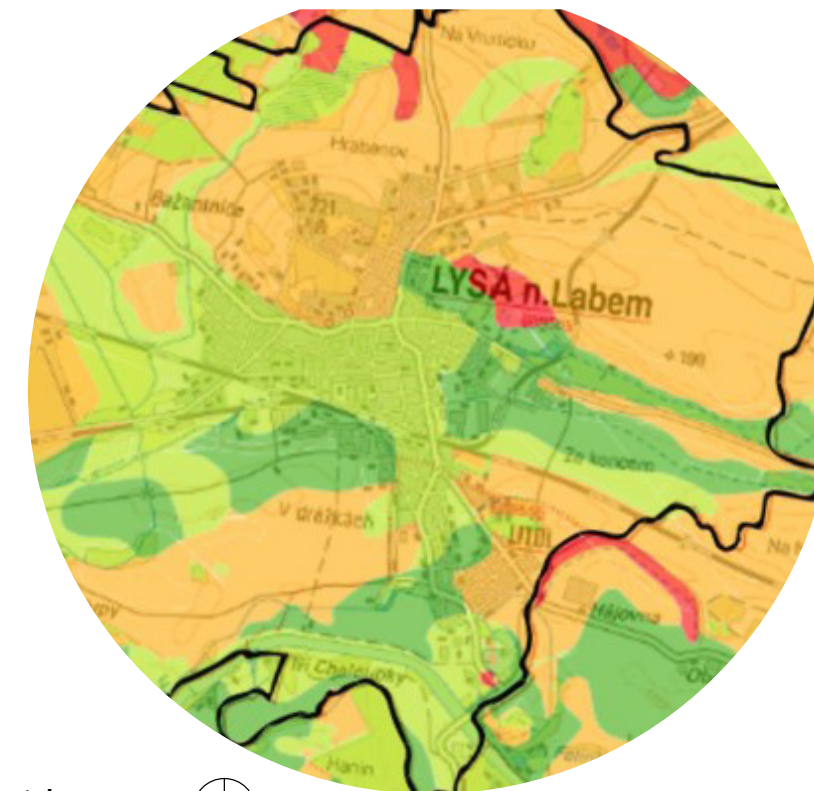
1 km

III. vojenské mapování

1 km

geomorfologická mapa

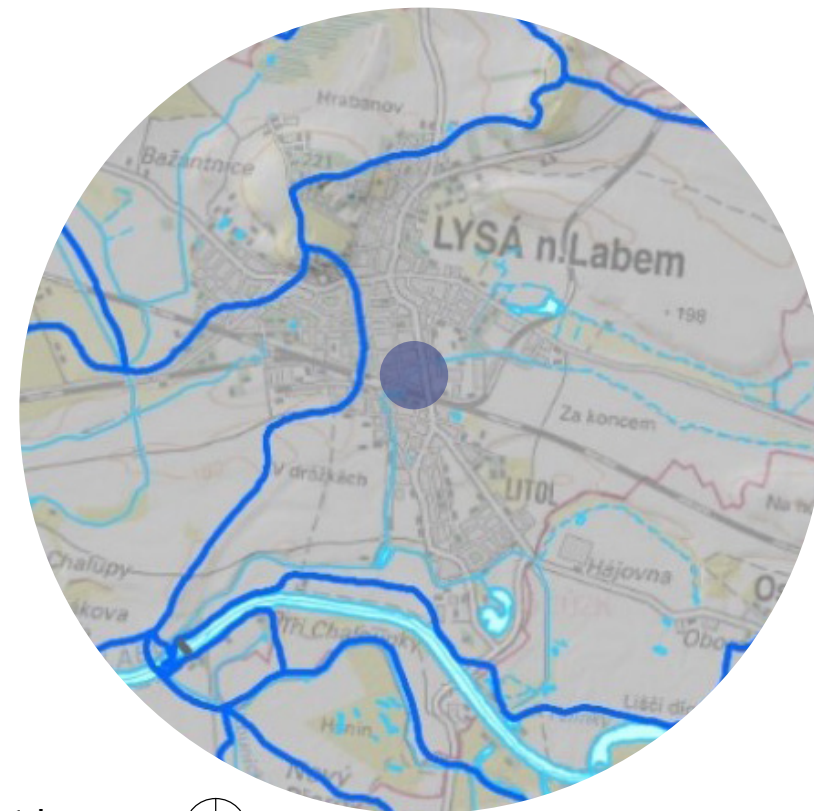

1 km

retenční vodní kapacita půd

- nízká (< 100 mm)
- střední (< 100 - 200 mm)
- vysoká (200 - 300 mm)
- Velmi vysoká (> 300 mm)

Oblastí s velmi vysokou a vysokou retenční vodní kapacitou půd se zde nachází mnoho. Je to dáno především mokřady a nivní krajinou Labe. Tyto oblasti jsou však postupným nešetrným zemědělstvím proměňovány na oblasti se střední vodní retenční kapacitou půd.

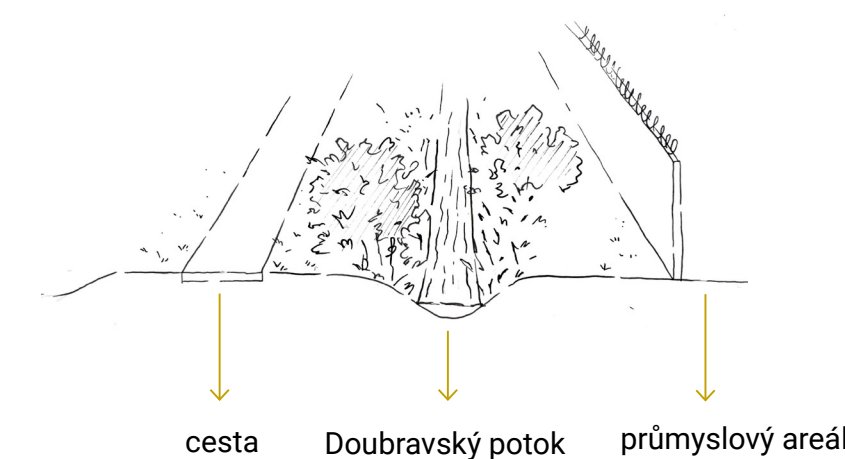

1 km

III. vojenské mapování

- zatrubněný úsek Doubravského potoka

Intravilánem Lysé nad Labem prochází silně regulovaný Doubravský potok. toho si při procházení městem ani nevšimneme a pokud ano, jistě nás nenapadne, že se jedná o potok, ale spíše nám svým vzhledem bude připomínat stoku.

Historické mapy nám ukazují vývoj dvou sídel (Lysé nad Labem a Litole) a její vzájemné propojování. Za povšimnutí také stojí regulace Labe.

Jedná se o terén lehce svažité směrem k Labi. Zde si také můžeme všimnout výrazné terenní modelace způsobené meandry, které se zde v historii nacházely. Ty nám vyznačují nivní oblast.

Na severní straně Lysé můžeme vidět kopec. Na něm se nachází zámecký areál.

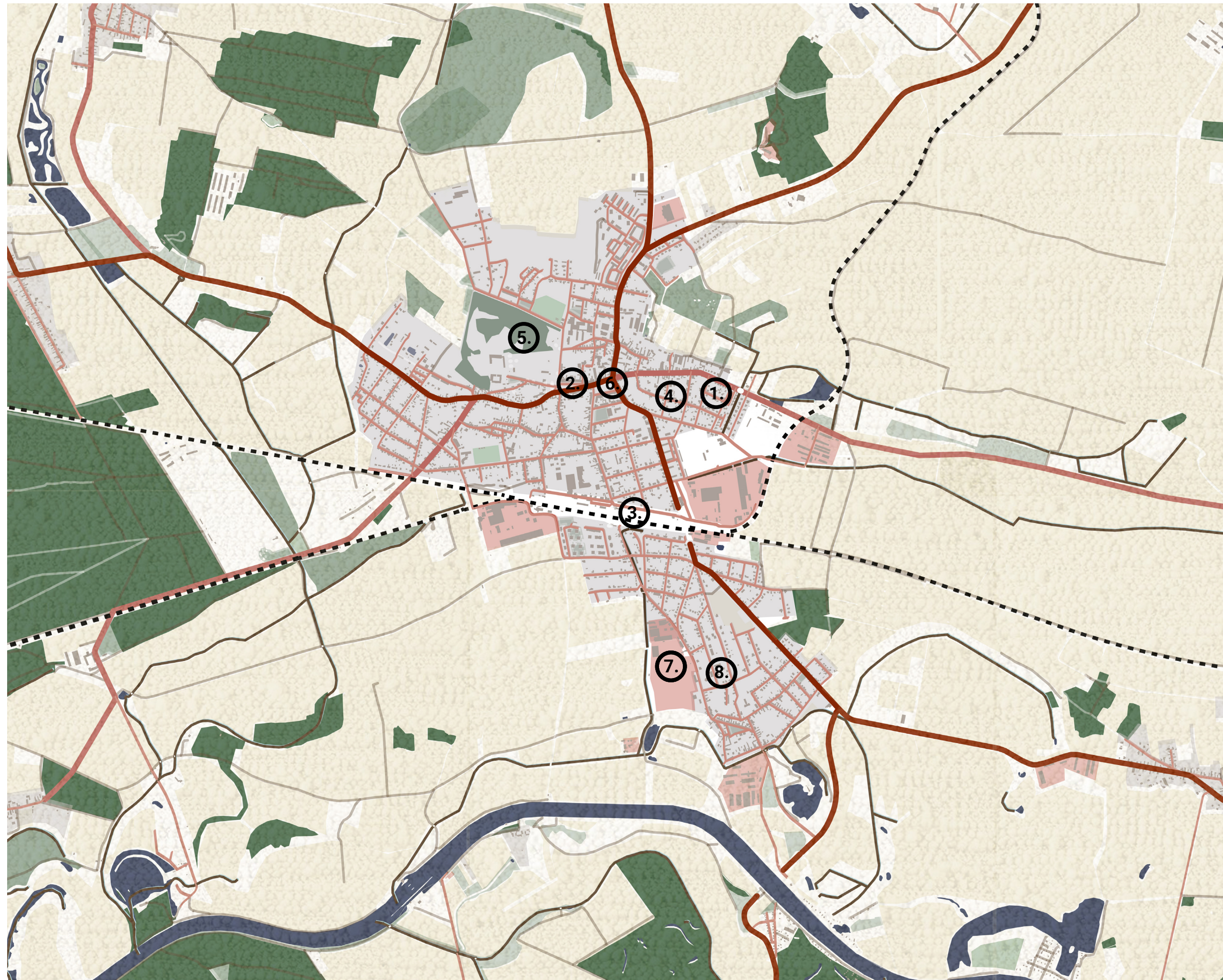
1 km

1950

1 km

současný stav

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

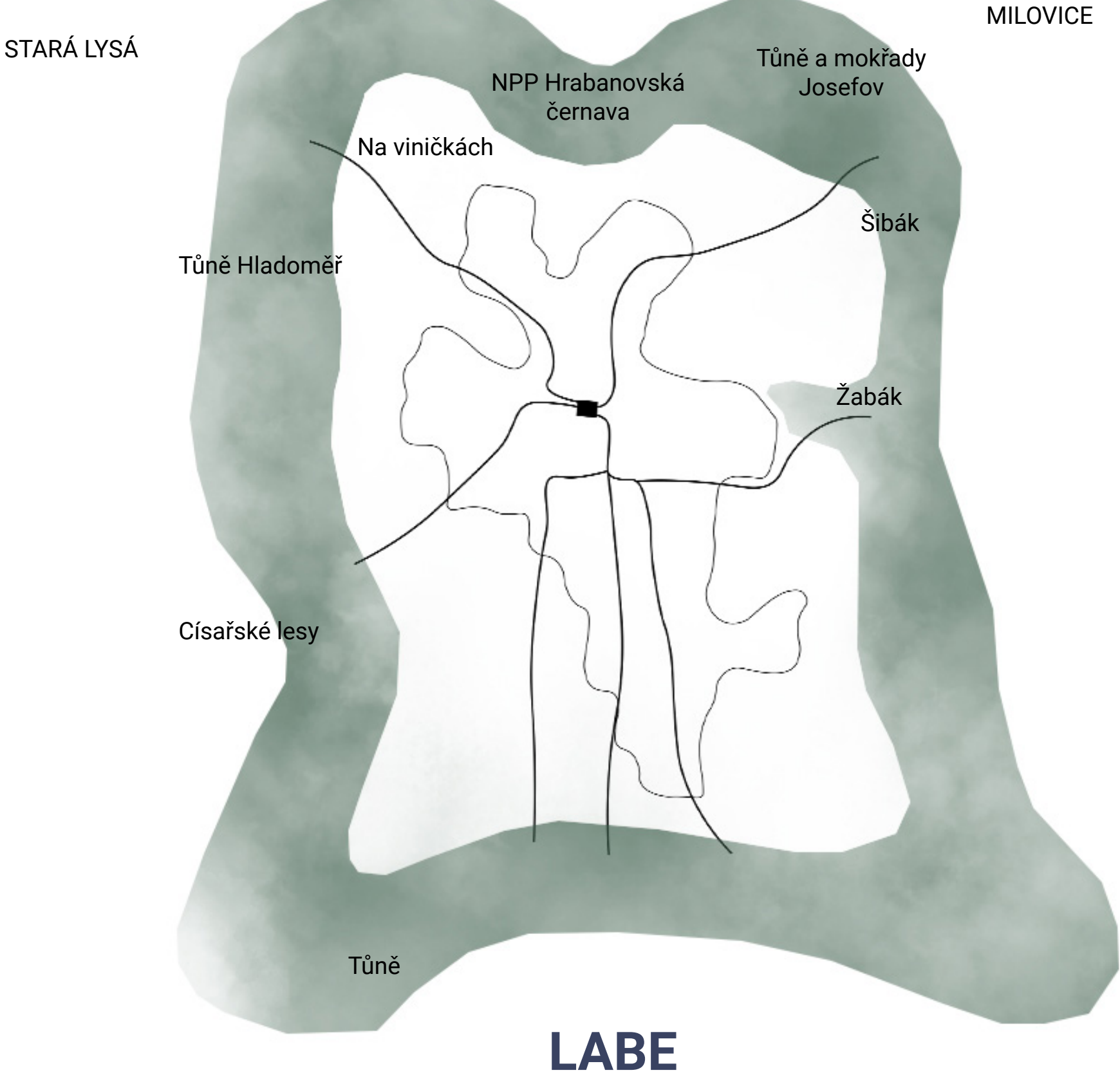

FOTODOKUMENTACE

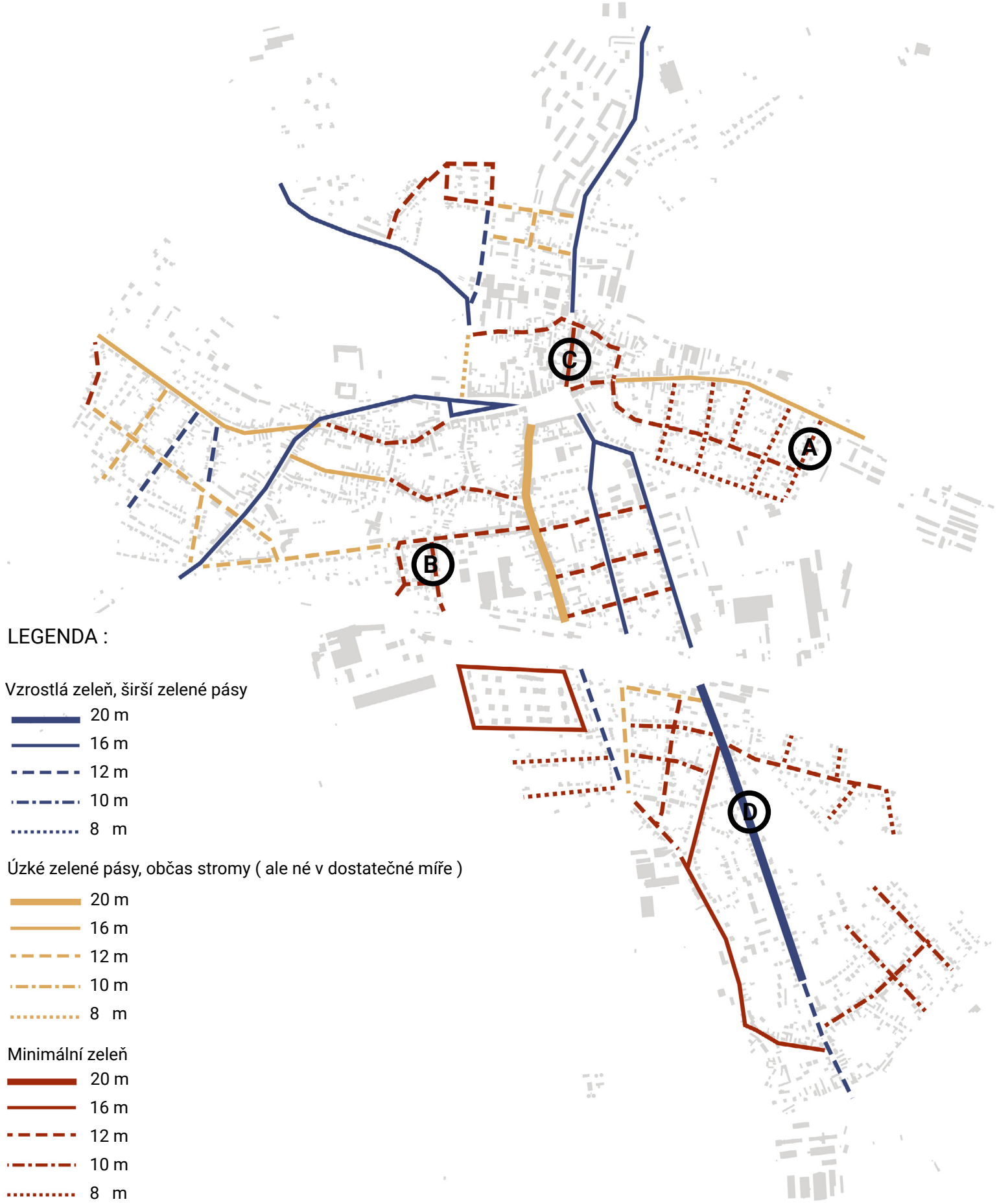
Z fotodokumentace si můžeme všimnout, že v ulicích je nadvláda aut (obr 4.) nad zelení, ale nejen v ulicích, ale i na samotném náměstí (obr 6. Husovo náměstí). Také v okrajových částech Lysé začíná vznikat zástavba v podobě sídlení kaše (obr 1.). Velmi významným místem, který se i velkým významem podílí na utváření jejího charakteru je zámekský areál (obr 5.). Velmi kvalitní prostor je i náměstí B. Hrozného (obr 2.).

Řešení přechodu z intravilánu do extravilánu

Hlavní tepny zeleno-modré infrastruktury se skrz
cestní síť Lucie Jindrové napojuje na zelený prstenec
Pavlíny Turkové. Ten spojuje významné přírodní
celky.

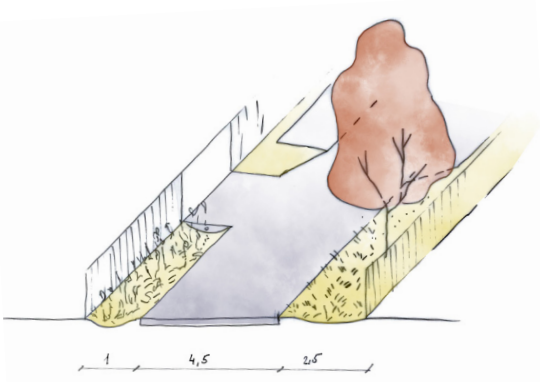
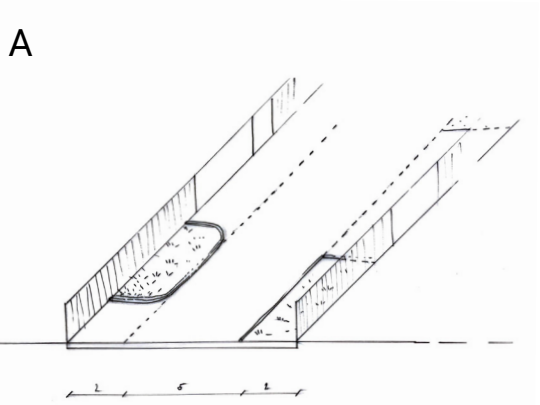

ANALÝZA ULIČNÍ SÍTĚ

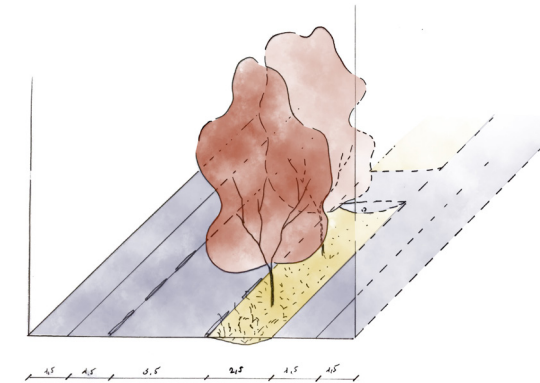
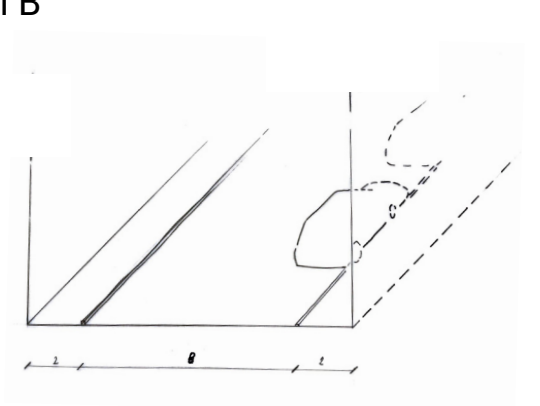

ŘEŠENÍ :

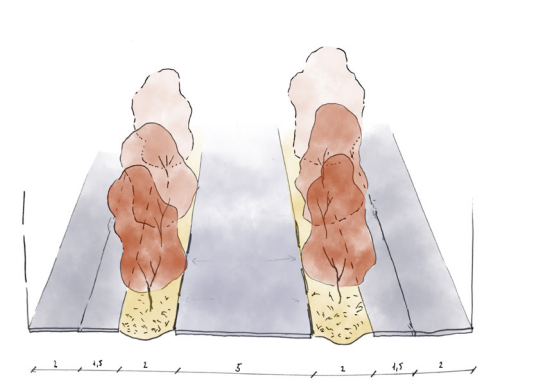
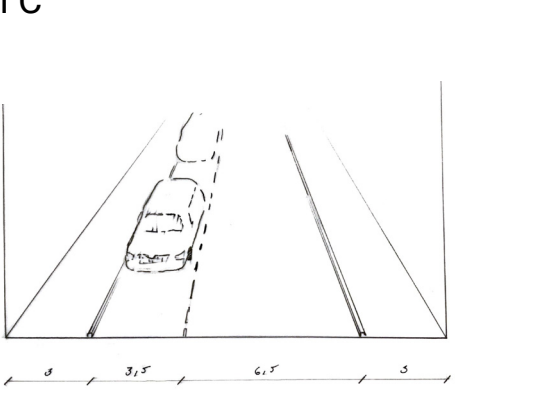
detail A

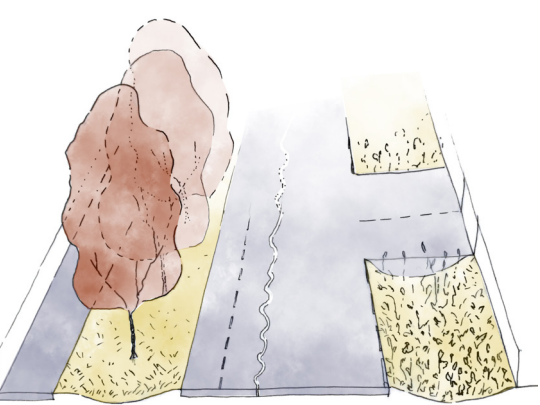
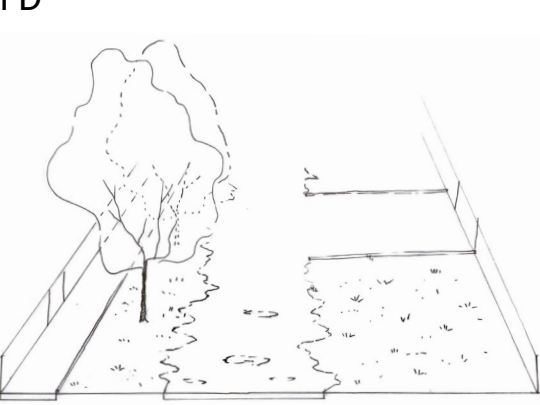
detail B

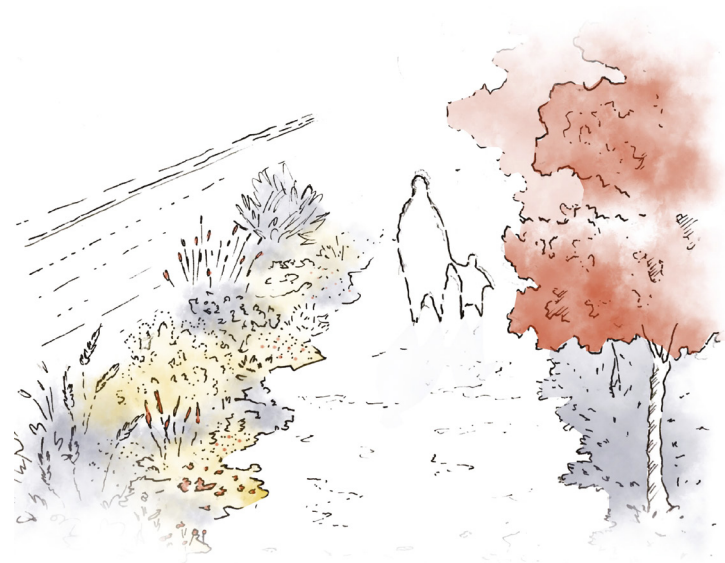
detail C

detail D

ZVÝŠENÍ BIODIVERZITY

1. Zeleno-modrá infrastruktura

Základním prvkem pro funkčnost celého návrhu je zeleno-modrá infrastruktura. Jedná se o síť pro zachycování dešťové vody a její čištění, která společně se zelenými prvky zvyšuje biodiverzitu.

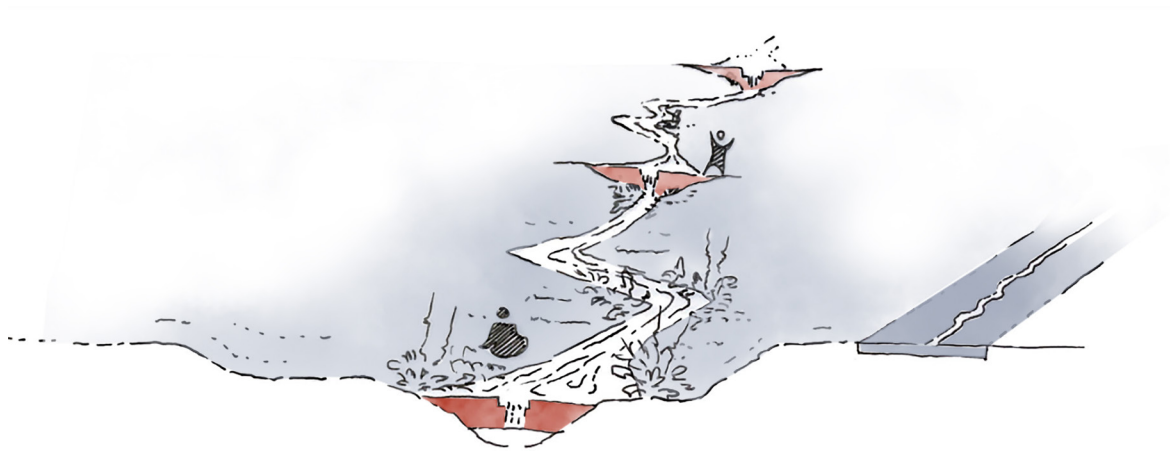

Medonosné rostliny
Thymus herba
Origanum Vulgaris
Lavandula Angustifolia
Echinacea purpurea...

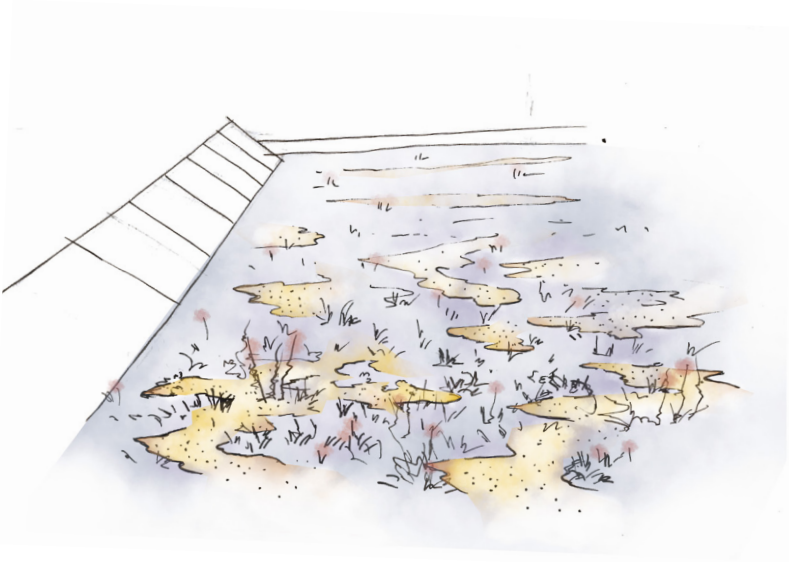
2. Zadržování vody v krajině

Objekt do kterého je sváděná dešťová voda ze zeleno-modré infrastruktury umožňuje dobré předčištění a vsakování dešťové vody. Slouží také jako biotop pro obojživelníky a vodní ptactvo.

4. Budování nových zelených ploch

Pro zvýšení biodiverzity, ale také pro zlepšení kvality života v sídle, je třeba budovat nové zelené plochy navazující na zeleno-modrou infrastrukturu.

3. Zelené střechy

Na ploché střechy průmyslových hal jsou navrženy zelené střechy s rozchodníky. Rozchodníky snášejí náročné podmínky a proto jsou vhodné pro využití na extenzivních zelených střechách.

Keře pro ptactvo
Sorbus aucuparia
Sambucus nigra
Crateagus Leavigata
Lonicera xylosteum

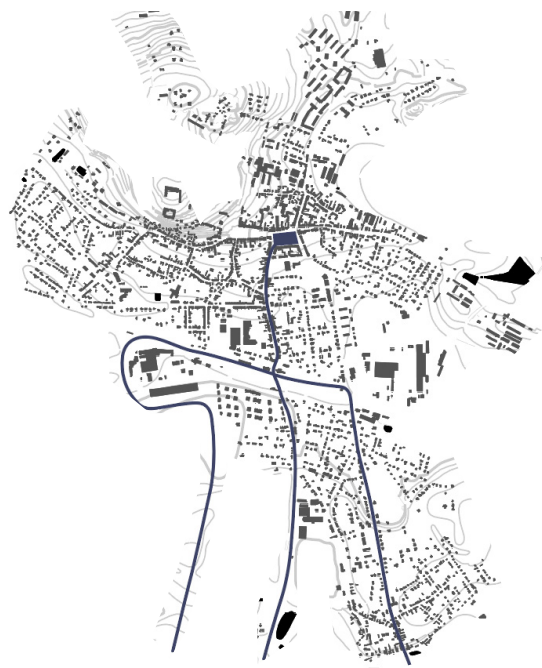
CELKOVÉ ŘEŠENÍ

Legenda :

- hlavní tepny z.m. infra.
- žíly zeleno-modré infrastruktury
- železnice
- říční krajina Labe
- stávající zelené
- sidlištní zeleň stávající
- nově navržené zelené
- průmyslové areály
- plánovaná výstavba rodinných domů - územní plán Lysá
- cyklo-věže stávající
- navržený parkovací dům

JAK PROPOJIT MĚSTO S LABEM

S PROUDEM

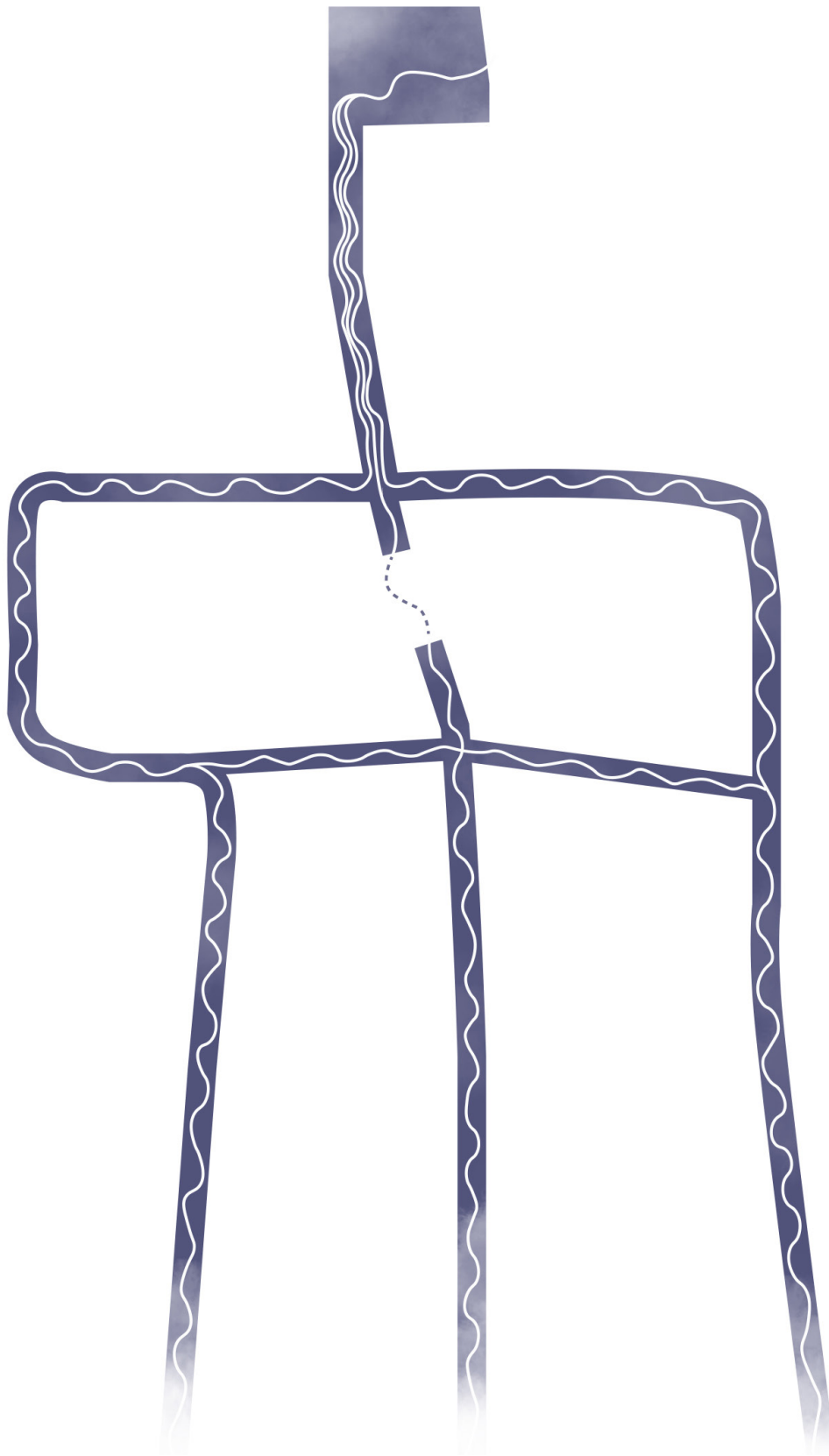
Propojení orientačním prvkem

od jádra města
(Husovo náměstí)

až po říční krajinu
(Labe)

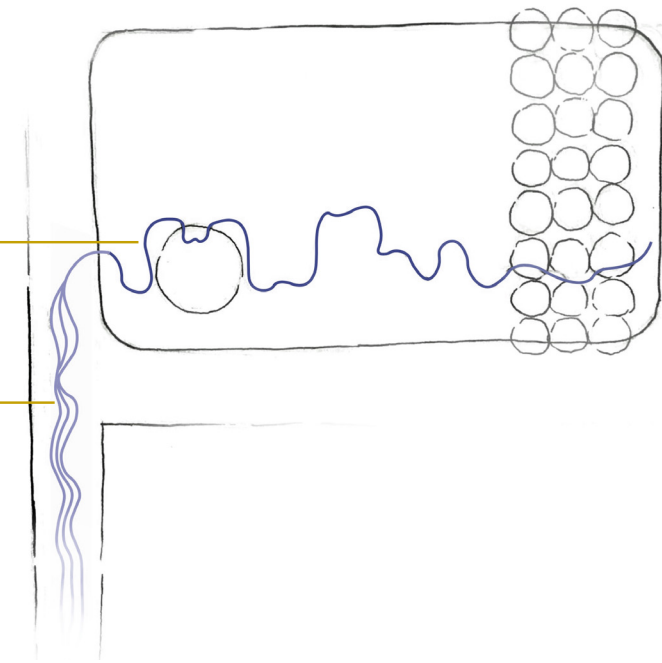
Funkce prvku :

orientační / estetická / propojující

návrh Land 05

navazující orientační prvek

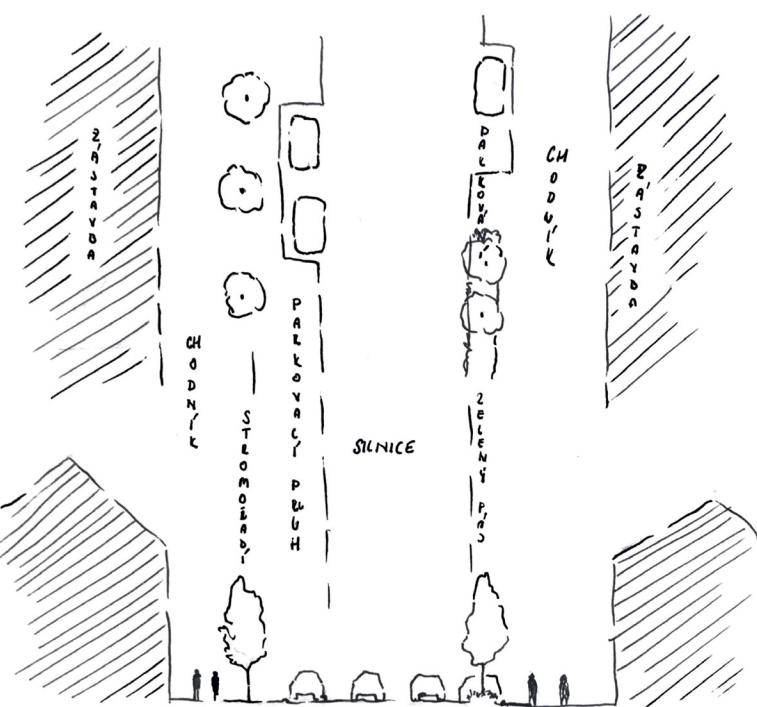
Orientační prvek navazuje na vítězný návrh Husova náměstí atelieru Land 05 a XTOPIC, jenž ve svém návrhu otiskli historickou stopu Labe do dlažby náměstí.

Tím vytvořili mělké koryto na zachycování vody, které zároveň slouží jako kanál pro vodu z pump v rohu náměstí.

Právě na toto mělké koryto symbolizující Labe, navazuje navrhovaný orientační prvek.

VYTVOŘENÍ PĚŠÍ ZÓNY

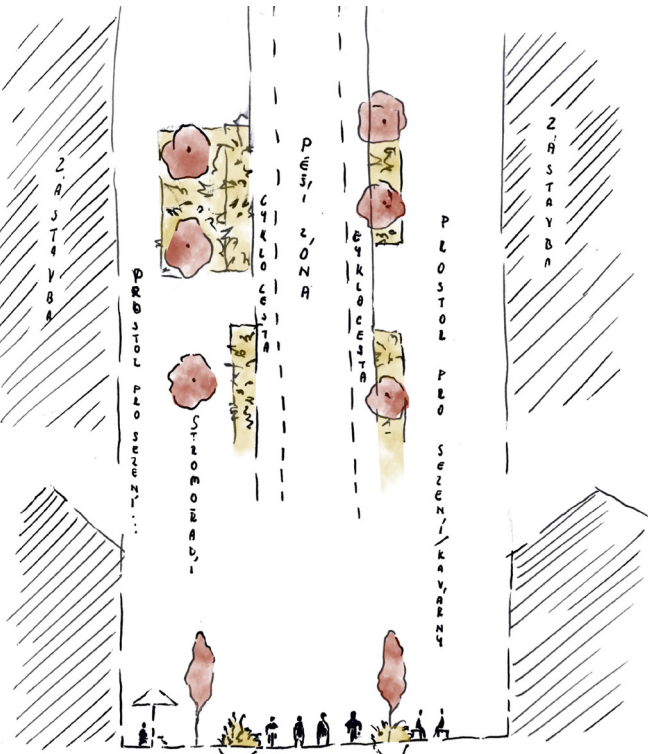
Před :

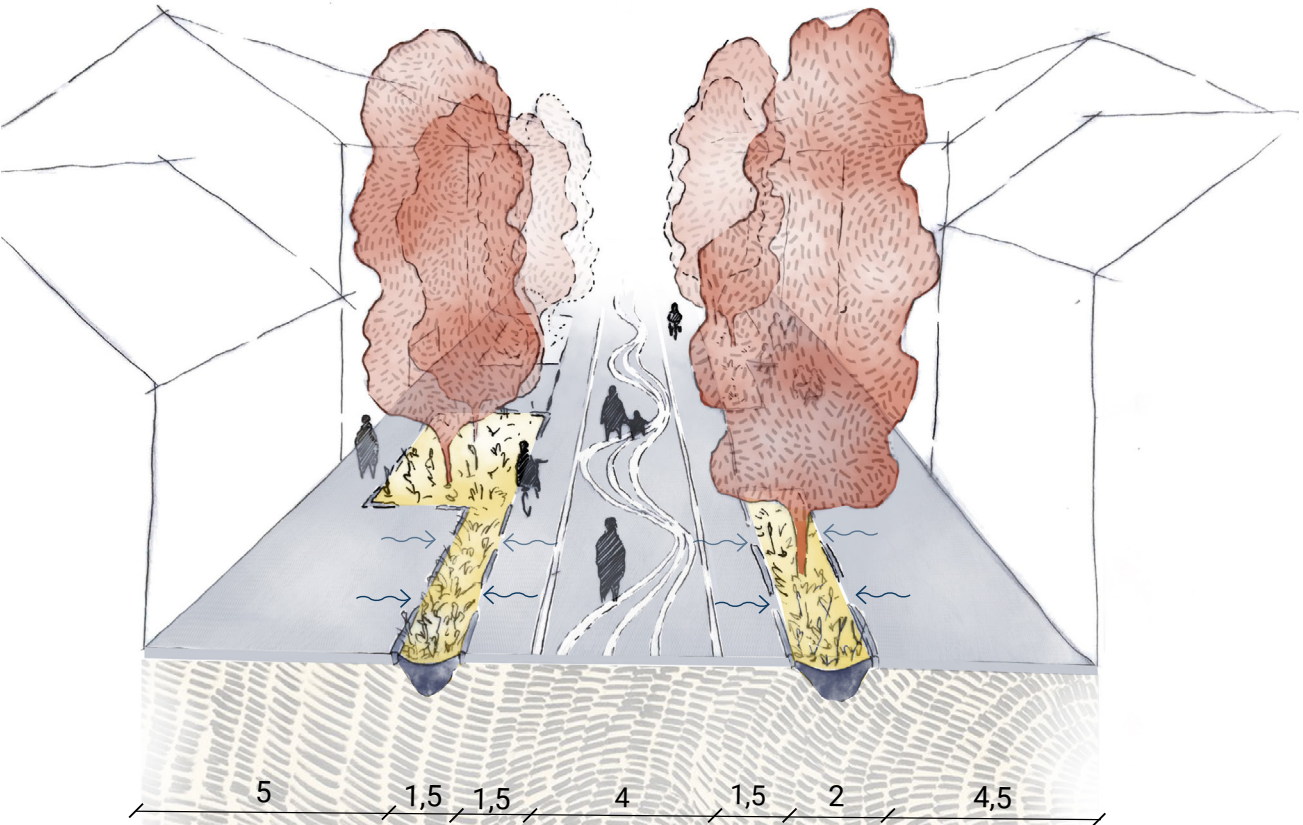
- V současném stavu se v ulici nachází mladá výsadba stromů na východní straně bez zelených pásů.
- Na straně západní se nachází stromořadí v úzkých zelených pásích (cca 1m).
- Auta k parkování mimo parkovací místa využívají k parkování i chodník.

Po :

- V návrhu se zachovávají stávající stromy.
- Na východní straně vznikají zelené plochy a zelené zasakovací pásy. V těchto plochách se jsou vysázeny trvalkové záhony pro oživení prostoru a zvýšení biodiverzity.
- Na západní straně je rozšířený zelený pásy na 2m. Ten díky průlehu umožňuje efektivnější zasakování.
- Na obou stranách chodníku vzniká prostor pro kavárny a posezení.
- Obě strany tolerují vjezdy do budov.
- V návrhu jsou navržena různá opatření pro lepší zasakování vody (polopropustné povrchy , vsakovací průlehy , zasakovací rábátka, přerušované obručníky)

Díky navrženému parkovacímu domu, je možné částečně eliminovat parkování v ulicích. Tak vzniká prostor pro zeleno-modrou infrastrukturu a cesty pro cyklisty. V nejširší ulici (Masarykova ulice, šířka 20m), která vede od nádraží až k Husovu náměstí, vzniká pěší promenáda. Na širokých chodnících je vytvořen prostor pro venkovní posezení. To můžou také využít kavárny a různé obchody, jenž se v ulici nachází. Tím můžou přispět ke zpestření veřejného prostoru.

NOVÝ PROSTOR

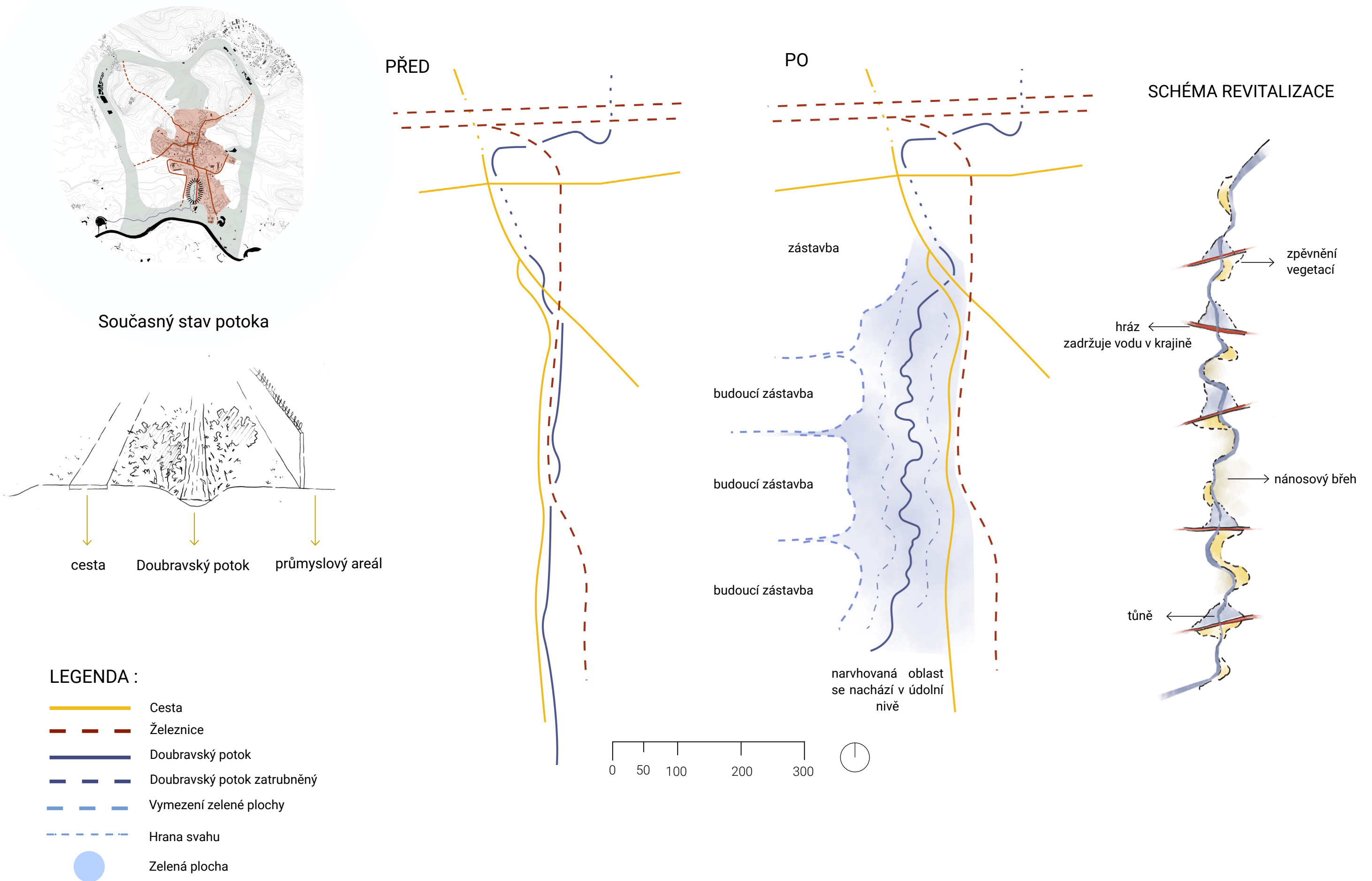
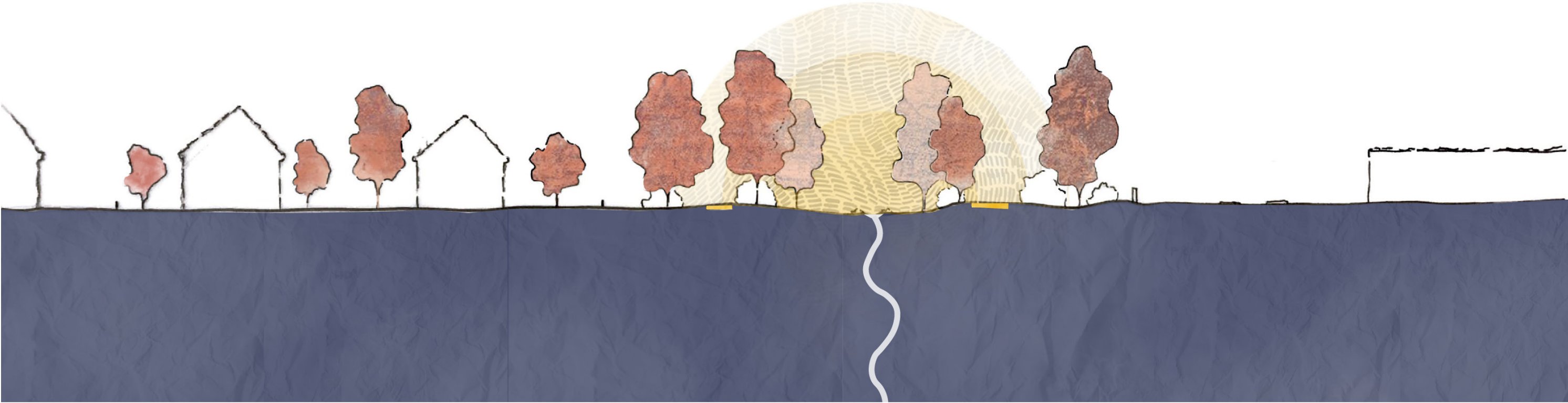
Vybraný detail se nachází v oblasti, kde dle územního plánu má vzniknout individuální bydlení v rodinných domech. Stávající územní plán však příliš nebere v potaz založení větších zelených ploch, které by měly pozitivní vliv nejen na život lidí bydlících v budoucí zástavbě a celkově obyvatelů Lysé, ale i na přírodu.

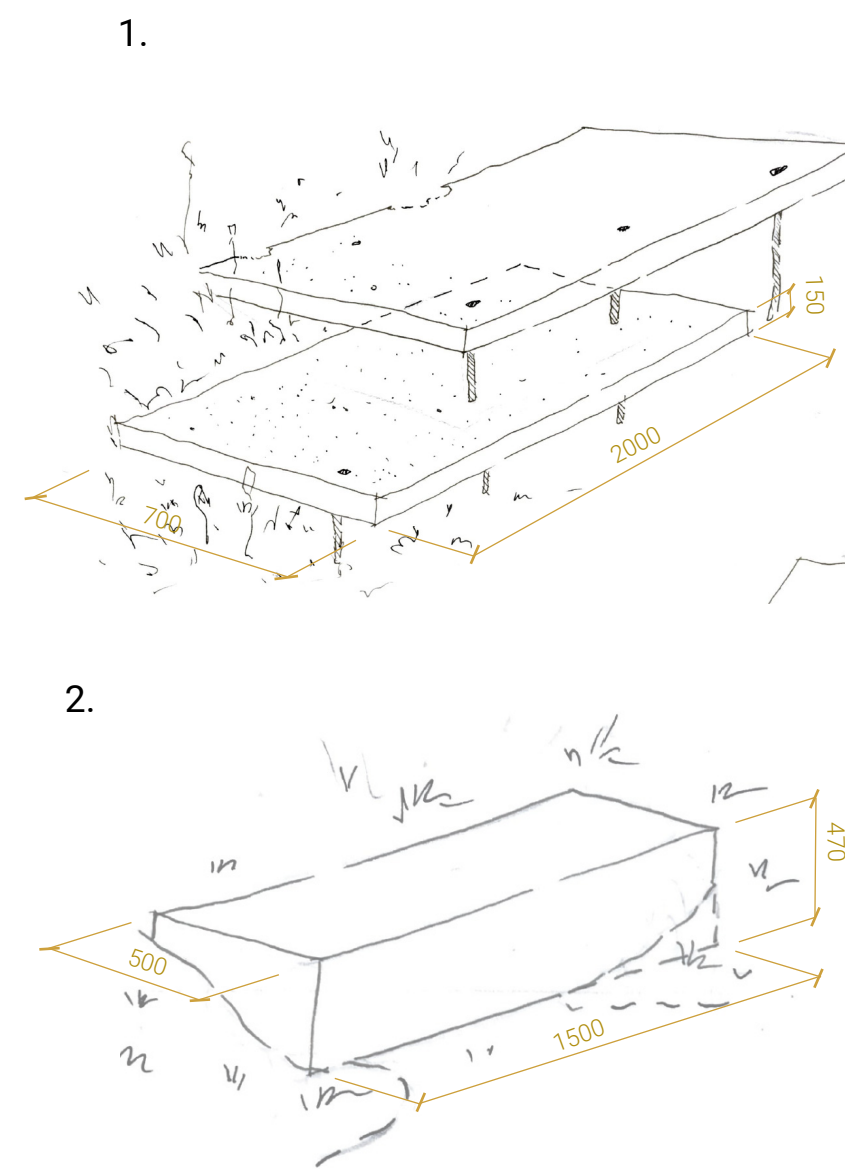
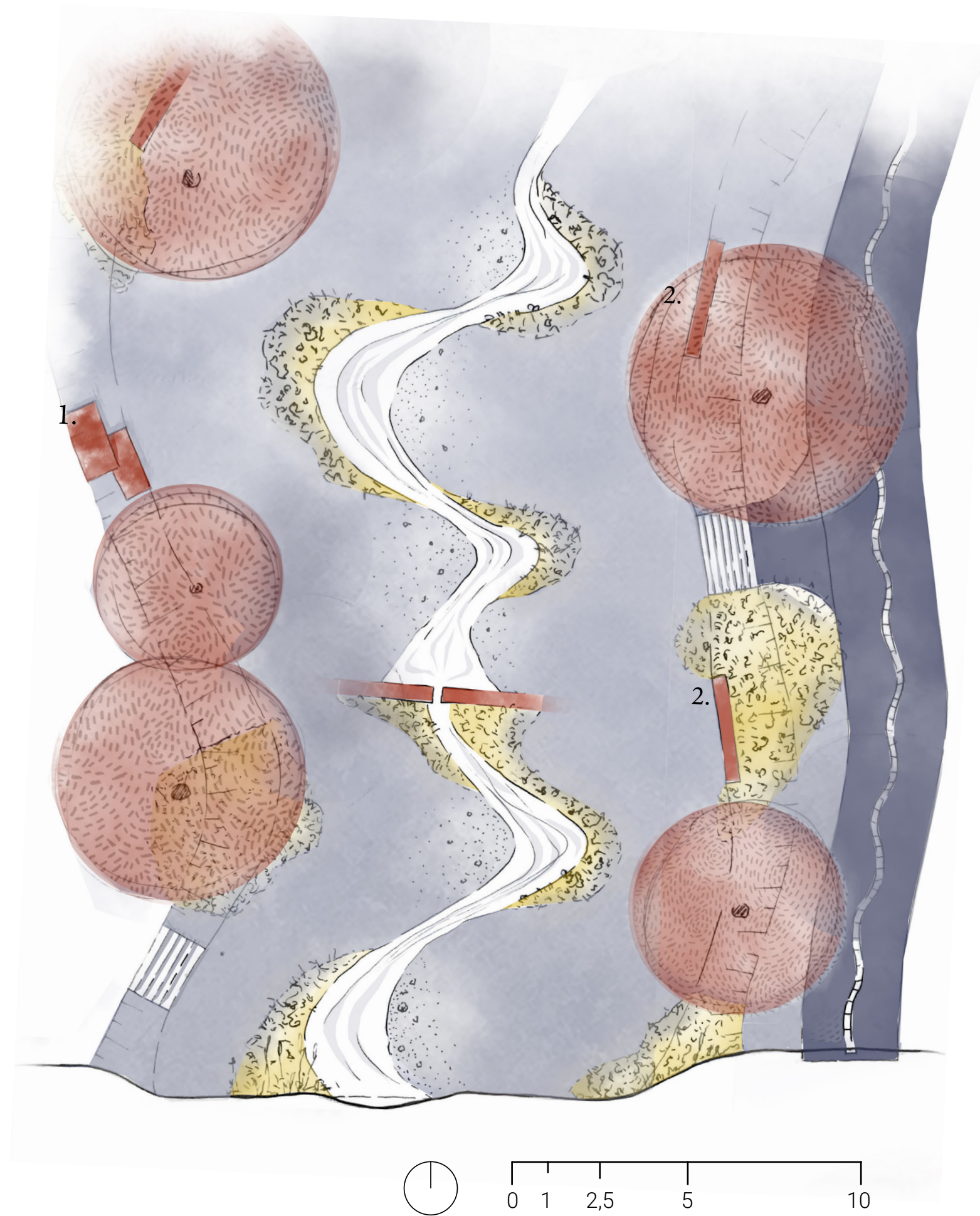
V rámci detailu byl vnesen do územního plánu nový prostor pro lidi, přírodu a vodu. Nový prostor se nachází v údolní nivě a je vymezen u jedné z hlavních cest propojující město s Labem. U této cesty se nachází Doubravský potok, který je zde značně regulován a díky houštím a terénu je téměř shován před zraky kolemjdoucích. Na východní straně je obehnan betonovou zdí průmyslového areálu.

Přesunutí potoka na západní stranu od cesty umožní nejen větší prostor pro samotný potok a jeho následnou revitalizaci, ale také umožní bližší kontakt budoucí zástavby s přírodou.

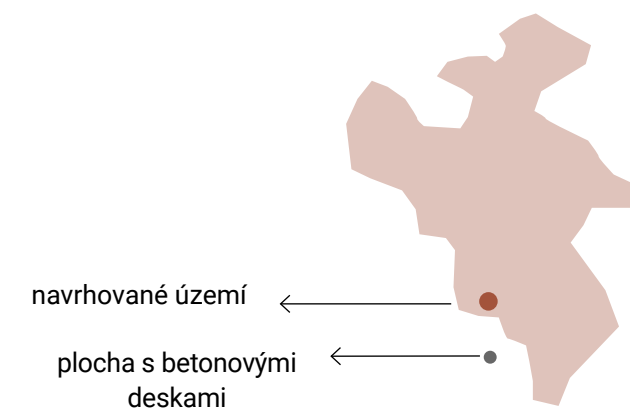
Díky několika hrázím umístěných po délce potoka, dochází k zadržování vody v krajině. Vzniká tak několik malých tůní, které jsou ideálním točistěm pro obojživelníky. Hráze slouží i jako prvek estetický a propojující. Některé díky své šířce slouží jako můstky přes potok.

Nově vzniklá plocha se díky zelenomodré infrastruktuře „vlévá“ do zástavby a navazuje tak na celý cevní systém této zelenomodré sítě.

na navrhovaný mobiliář byly použity betonové desky nacházející se u navrhovaného území

navrhované území

plocha s betonovými deskami

VEGETACE

Stromy a keře :

Olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>
Vrba bílá	<i>Salix alba</i>
Topol černý	<i>Populus nigra</i>
Topol bílý	<i>Populus alba</i>
Javor ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>
Ostružník ježiník	<i>Rubus cerasius</i>
Ostružník ježiník	<i>Rubus cerasius</i>
Bez černý	<i>Sambucus nigra</i>

ZDROJE :

Datové podklady :
www.czuk.cz

Ortofotomapy, geomorfologická mapa
www.agr.czu.cz

Historické mapy
www.chartae.atinque.cz

Další mapy
mapy.cz

Fotografie:
vlastní archiv

